Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің 2010 жылғы 1 мамырдағы ағымдағы жағдайы

2010 жылғы 1 мамырда 14 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. 2010 жылғы сәуір айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

14 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 10 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 11 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк Центр Кредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ және «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 1 980,0 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 7 789 503 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы сәуір айында 21 853-ке ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты да 29,3 млрд. теңгеге (1,5%) ұлғайды.

2010 жылғы 1 мамырда міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны бұрынғыша 4 қорда жинақталды: «Қазақстан Халық Банкі» – 25,1%, «ГНПФ» – 22,3%, «Ұлар Үміт» – 13,2% және «БТА Қазақстан» – 10,8% немесе олардың үлесіне барлық қорлар салымшыларының жалпы санының 71,4%-ы келеді. 2010 жылғы сәуір айында 4 қордың үлесі 0,1 пайыздық тармаққа ұлғайды.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 мамырда жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,1 млрд. теңгемен 40 092 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы сәуір айында 144-ке (0,4%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 93,1 млн. теңгемен 4 074 болды. Ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы сәуір айында 12 бірлікке ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты 2,2 млн. теңгеге (2,4%) ұлғайды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2010 жылғы сәуір айында 29,3 млрд. теңгеге (1,5%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 мамырда 1 985,4 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың сәуір айында 28,7 млрд. теңгеге (1,8%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 мамырда 1 594,2 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 521,5 млрд. теңге болды. 2010 жылғы сәуір айында «таза» инвестициялық кірістің өсімі 4,2 млрд. теңге (0,8%) болды.

Салымшылардың (алушылардың) 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап 2010 жылғы 1

мамырға дейінгі кезеңде жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай көрсеткіштермен сипатталды:

млрд. теңге

Күні	1.01.09	1.01.10	1.05.10	1.01.10 салыстырғандағы өсім	1.01.10 салыстырғандағы өсім (%-бен)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 420,5	1 860,5	1 985,4	124,9	6,7
Зейнетақы жарналары	1 184,7	1 488,8	1 594,2	105,4	7,1
«Таза» инвестициялық кіріс	307,0	481,7	521,5	39,8	8,3
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	21,6	25,9	26,3	-	+ 0,4 %-дық тармақ

Көрсетілген кестеден жинақталған зейнетақы қаражатының өсімі жылдың басынан бастап 124,9 млрд. теңгені құрағаны байқалады. Жинақталған зейнетақы қаражатының орташа айлық өсімі 31,2 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 мамырда ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 4 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 611,9 млрд. теңге (30,8%), «МЖЗҚ» – 314,8 млрд. теңге (15,9%), «ҰларҮміт» – 276,3 млрд. теңге (13,9%) және «БТА Қазақстан» – 185,6 млрд. теңге (9,3%) немесе жиынтығында осы 4 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 69,9%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

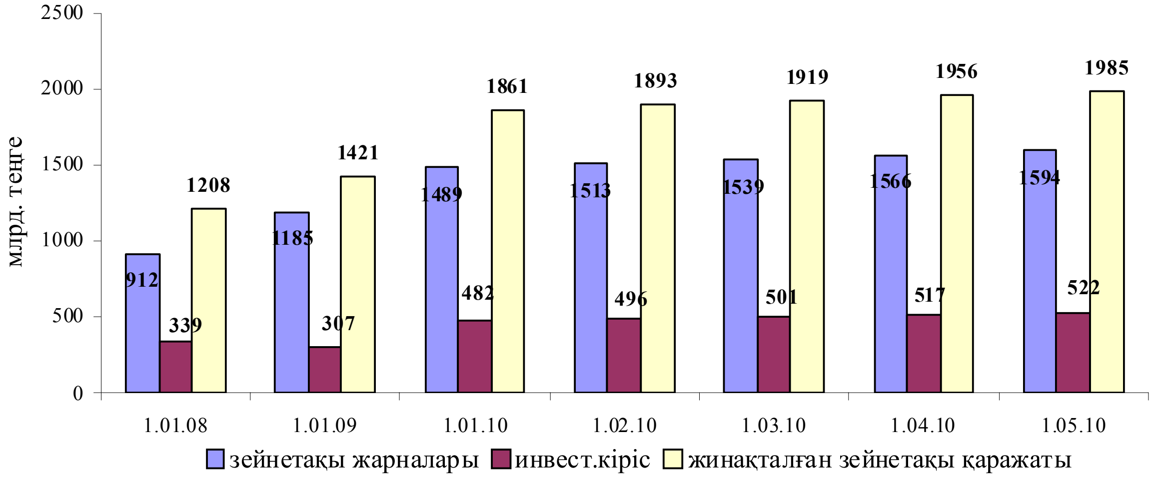

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы ұстап қалмау мен аудармау және жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау үшін өсімпұл сомасы 2010 жылғы 1 мамырда 11,8 млрд. теңге болды. Өсімпұлдың жалпы сомасының сәуір айындағы өсімі 0,1 млрд. теңге (0,9%) болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 152,6 млрд. теңге болды немесе сәуір айында 5,0 млрд. теңгеге (3,4%) өсті. Қорлар 2010 жылдың басынан бастап алушыларға жалпы сомасы 20,4 млрд. теңгеге (15,4%) зейнетақы төлемдерін жүзеге асырды.

Ағымдағы жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 2,8 млрд. теңгеге 1 387 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған

зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2010 жылғы 1 мамырда 6,7 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты Агенттіктің сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару сәуір айында 41,3 млрд. теңгеге (5,1%) ұлғайып, 848,6 млрд. теңгені құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі сәуір айында 27,8 млрд. теңгеге немесе 1,4%-ға өсіп, 1 986,6 млрд. теңге болды.

2009 жылғы 1 мамырдан бастап 2010 жылғы 1 мамырға дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 35,0 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

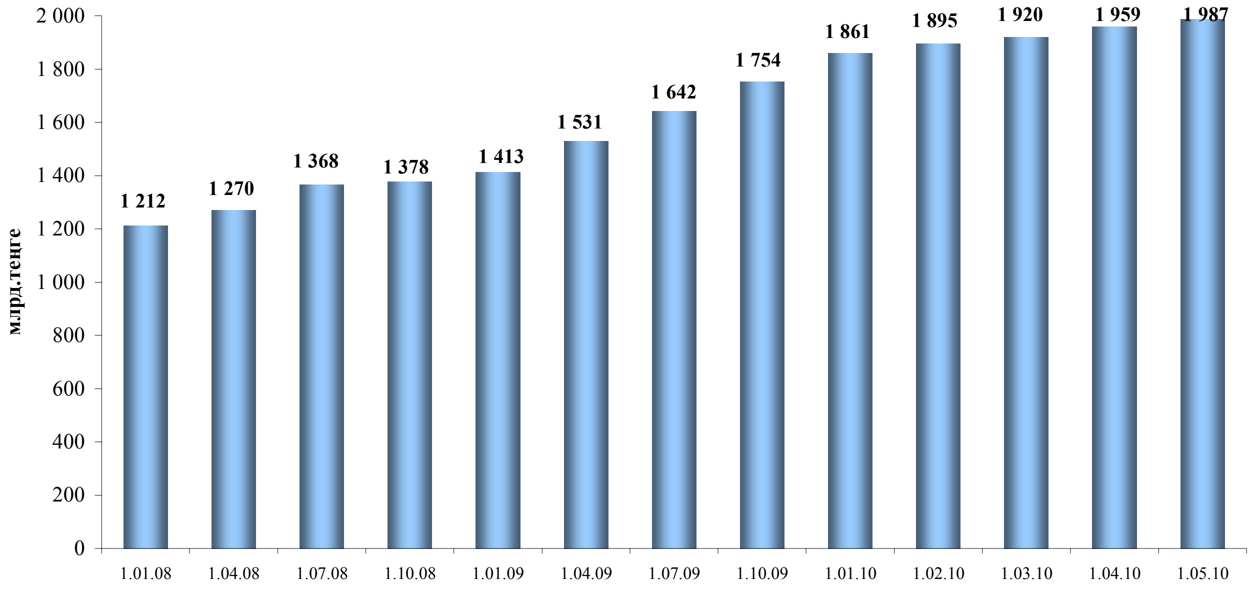

Зейнетақы активтерінің жиынтықты көлемін бөлу

ЗАИБЖАҰ/ ЖЗҚ	Зейнетақы активтері	
	млн. теңге	%
«Қазақстан Халық Банкі жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ еншілес ұйымы	**612 690**	**30,84**
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	**320 924**	**16,15**
"ҰларҮміт" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	276 724	13,93
"АМАНАТ ҚАЗАҚСТАН жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	44 200	2,22
"ГНПФ" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**315 638**	**15,89**
«БТА Банкі» АҚ еншілес ұйымы «БТА Қазақстан жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	**183 382**	**9,23**
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ ЕҰ)	**122 805**	**6,18**
"ГРАНТУМ жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ еншілес ұйымы)	122 805	6,18

«Капитал» ЖЗҚ» АҚ - «Банк ЦентрКредит» АҚ еншілес ұйымы	**90 950**	**4,58**
"Мұнайгаз - Дем" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**66 148**	**3,33**
"Еуразиялық жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	**65 933**	**3,32**
"Нұр-Траст" ЗАИБЖАҰ" АҚ, "Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы	**59 907**	**3,01**
"Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы "Атамекен" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	59 907	3,01
"Отан" ашық жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («АТФ Банк» АҚ ЕҰ)	**56 940**	**2,87**
"РЕСПУБЛИКА жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**49 545**	**2,49**
"Қазақмыс жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**23 753**	**1,20**
"Өрлеу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	**18 006**	**0,91**
"Қорғау" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	18 006	0,91
Барлық ЖЗҚ бойынша жиынтығы	**1 986 621**	**100**

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі ағымдағы жылдың сәуір айында 25,0 млрд. теңгеге немесе 1,3%-ға өсіп, 2010 жылғы 1 мамырда 1 954,2 млрд. теңгені құрады.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздарының жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 44,7%-ын (873,3 млрд. теңге) құрайды және 1 сәуірдегі жағдай бойынша осыған ұқсас көрсеткішке қатысты 3,4%-ға немесе 29,1 млрд. теңгеге өсті. 1 мамырдағы жағдай бойынша мемлекеттік емес бағалы қағаздардың үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 35,3%-ын құрады (689,3 млрд. теңге).

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	1.04.2010.		1.05.2010.	
	млн. теңге	%	млн. теңге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	**844 176**	**43,76**	**873 262**	**44,69**
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	708 483	36,73	727 149	37,21
Ұлттық Банктің ноттары	135 693	7,03	146 113	7,48
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	**209 169**	**10,84**	**212 023**	**10,85**
акциялар	51 349	2,66	50 398	2,58
облигациялар	157 820	8,18	161 625	8,27
Шетел инвестициялық қорларының пайлары	**0**	**0**		**0,00**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	**38 354**	**1,99**	**38 401**	**1,97**
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	**3 085**	**0,16**	**4 525**	**0,23**
Тазартылған алтын	**14 494**	**0,75**	**14 995**	**0,77**
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	**699 973**	**36,28**	**689 324**	**35,27**
акциялар	196 463	10,18	194 686	9,96
облигациялар, оның ішінде	503 510	26,10	494 638	25,31
Шетел валютасында номинирленген	22 082	1,15	22 116	1,13
теңгеге номинирленген	481 429	24,95	472 522	24,18
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	**120 084**	**6,23**	**121 942**	**6,24**
Туынды бағалы қағаздар	**-119**	**-0,01**	**-305**	**-0,02**
Жиынтығы	**1 929 216**	**100**	**1 954 167**	**100**

ҚР эмитенттері техникалық дефолтқа жол берген, жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі мемлекеттік емес борыштық бағалы қағаздардың үлесі 2010 жылғы 1 мамырда зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 4,3%-ын құрады, бұл абсолютті мән бойынша 85,0 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

– 2005 жылғы сәуір – 2010 жылғы сәуір кезеңінде - 46,57%. Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті - 44,36% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 62,77%);

– 2007 жылғы сәуір – 2010 жылғы сәуір кезеңінде – 20,31% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 38,78%);

– 2009 жылғы сәуір – 2010 жылғы сәуір кезеңінде – 9,04% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның деңгейі – 7,1%) құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының номиналды кірісі коэффициентінің өзгеруі 2010 жылғы 1 мамырда алдыңғы айдың көрсеткішімен салыстырғанда мынандай сипатта болды:

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,3 пайыздық тармаққа азайды;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,21 пайыздық тармаққа өсті;
- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,27 пайыздық тармаққа өсті.

Қорлардың зейнетақы активтерінің және номиналды кіріс коэффициенттерінің арақатынасы

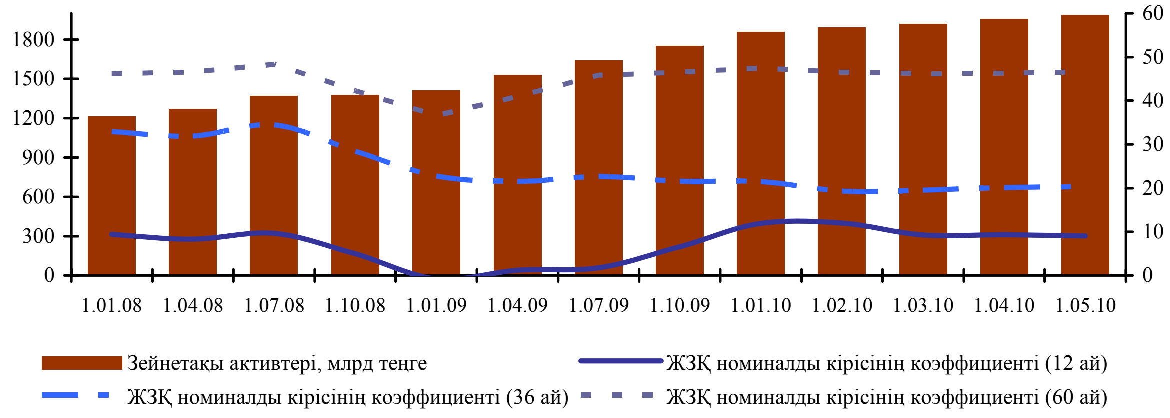

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 79,0 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 44,0 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 55,7%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 92,1 млрд. теңге болды, жылдың басынан бастап активтер сомасы 10,1 млрд.теңгеге (12,3 %) ұлғайды.

2010 жылғы қаңтар-сәуір айларында 4 қор («АМАНАТ Қазақстан», «Атамекен», «БТА Қазақстан» және «Қорғау») жалпы сомасы 2,2 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 10 қор жалпы сомасы 6,9 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 мамырда 4,7 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2010 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 74,8 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 81,2%-ы болды.

Қорлар меншікті активтерін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарына – 63,7%, Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – 13,2%, «Кері РЕПО» операцияларына - 0,7% инвестициялады, екінші деңгейдегі банктердегі салымдарға – 19,2%, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – инвестициялардың жалпы көлемінің 3,2%-ын орналастырды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	1.01.05	1.01.06	1.01.07	1.01.08	1.01.09	1.01.10	1.05.10
ЖІӨ млрд.теңге	5 870,1	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	15 887,8	17 534,3*
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,2	8,7	9,0	9,4	8,8	11,7	11,3
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,5	6,9	6,7	7,1	7,4	9,4	9,1
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,0	2,1	2,5	2,6	1,9	3,0	2,3
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,5

* - Қазақстан Республикасы Экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері